

Toch zou het raadzaam zijn tot een meer algemene bepaling van het fenylalaninegehalte van het bloed over te gaan, maar zolang hiertegen velen bezwaren hebben, behoudt deze eenvoudige screening test met de urine zijn waarde.

Tegenover de personen, door inzender als getuigen van de onbetrouwbaarheid der FeCl_3 -methode genoemd, zouden vele vooraanstaande onderzoekers kunnen worden opgegeven, die deze methode toch als screening methode, zij het ook met enige voorzichtigheid, menen te moeten aanbevelen.

Literatuur: 18e herhalingscursus kindergeneeskunde te Amsterdam (1966) Discussie over fenylketonurie. — NYHAN, W. L. c.s. (1967) *Amino-acid metabolism and genetic variation*. McGraw-Hill Book Co., New York. — O'FLYNN, M. E. c.s. (1967) *Amer. J. Dis. Child.* **113**, 22. — SCRIVER, C. R. (1967) *Pediatrics* **39**, 764. — STEINBERG, A. c.s. (1969) *Amer. J. Dis. Child.* **118**, 558.

BOEKAANKONDIGINGEN

R. E. ABRAHAM, *Analyse van de geneesmiddelenreclame door middel van advertenties in medische vakbladen*. Proefschrift Amsterdam, 5 november 1970 (promotor: Prof. Dr. A. QUERIDO). 92 bl., 109 fig. De Erven F. Bohn N.V., Haarlem 1970.

Dit is een zeer ongewoon proefschrift omdat het niet alleen voor een kleine groep bijzonder geïnteresseerden van belang is maar ook een onderwerp behandelt waarmee alle medici die maar enigszins bij de curatieve geneeskunde zijn betrokken, dagelijks te maken hebben. De schrijver geeft een analyse van de tot artsen gerichte reclame voor geneesmiddelen. Hij besteedt vooral aandacht aan de psychologische en de diepte-psychologische benadering van de arts, die, hoewel hij het aanbevolen produkt niet zelf consumeert, toch in economische zin de consument is omdat hij de koopbeslissing neemt. Aan een groot aantal afbeeldingen wordt gedemonstreerd hoe voor het overbrengen van de „reclameboodschap” de afbeeldingen vaak belangrijker zijn dan de tekst. Terecht wordt op het gevaar van de diepte-psychologische reclame gewezen.

Het buitengewoon belangrijke onderwerp wordt in prettig leesbaar Nederlands besproken. De zeer fraaie uitvoering en de uitnemende typografische verzorging doen vermoeden dat het de bedoeling is, het boek in handelseditie op ruimere schaal beschikbaar te stellen. Ik wens het dan ook veel lezers toe, die zullen gestimuleerd worden om de reclame waarmee wij worden overspoeld, met kritiek, soms met vermaak en ook wel met ergernis te bekijken.

J. R. PRAKKEN

Klinische Pathofysiologie. Onder redactie van W. SIEGENTHALER. 1033 bl., 598 fig. (waaronder gekleurde) en 217 tabellen. Georg Thieme Verlag, Stuttgart 1970. Prijs: geb. DM. 98,—.

Ongetwijfeld is de snelle ontwikkeling van de geneeskunde voor een belangrijk deel te danken aan fundamenteel onderzoek. Voor druk bezette medici zijn de vorderingen in de biochemie, biofysica, biomorfologie en fysiologie steeds moeilijker bij te houden, hoewel dit voor een goed begrip van de pathogenese van allerlei ziekten en symptomen overeenkomstig de stand van de wetenschap toch nodig is. Het besef dat de kloof tussen theoretische basisvakken en praktische geneeskunde breder dreigt te worden, gaf de stoot tot het schrijven van dit boek, waarvan als voornaamste doel wordt genoemd het vinden van een synthese tussen natuurwetenschappelijke theorie en empirische praktijk. Dank zij de samenwerking van 67 deskundigen is deze opzet grotendeels

geslaagd. Achtereenvolgens worden behandeld: erfelijkheid, stofwisseling, interne secretie, bloed, immuniteit, circulatie, ademhaling, spijsvertering, nieren, bewegingsapparaat, zenuwstelsel, tumoren, vergiftigingen en schadelijke inwerkingen van fysische aard. De hoofdstukken beginnen met een uiteenzetting van de fysiologische grondslagen, waarna vraagstukken van de algemene en speciële pathofysiologie meer of minder uitgebreid ter sprake komen. Aan het eind van elk hoofdstuk vindt men een lijst met verwijzingen naar overzichtswerken en geselecteerde publikaties van recente datum. Aldus is, in gecompriëerde vorm, een schat van gegevens bijeengebracht. SIEGENTHALER, thans hoogleraar in Bonn, begon dit werk in Zürich; behalve de redactie nam hij de hoofdstukken over water- en elektrolytenhuishouding, bijnierschors en -merg, bloeddruk en shock voor zijn rekening. De overige schrijvers zijn voor ongeveer twee-derde Duitsers en een-derde Zwitsers. In details kan men nu en dan op de inhoud kritiek hebben, maar deze valt in het niet bij de bewondering die wordt afgedwongen door het vele en goede werk dat hier is verzet. Het boek is alle medici die prijs stellen op een wetenschappelijke denkwijze, warm aan te bevelen. Of het bij ouderejaars-studenten wel zoveel aftrek zal vinden als SIEGENTHALER verwacht, staat te bezien; voor velen grijpt het m.i. te hoog. Helaas laat het zaakregister wel wat te wensen over.

H. J. VIERSMA

Actualités de physiologie pathologique. Onder redactie van J. -L. PARROT. 170 bl., 62 fig., 26 tabellen. Masson et Cie., Éditeurs, Parijs 1970. Prijs: ingen. Fr. fr. 56,—.

In dit deel van de bekende serie *Actualités de physiologie pathologique* wordt een geselecteerd aantal klinische stoornissen van het zuur-base-evenwicht besproken. Na twee heldere inleidende hoofdstukken worden door verschillende auteurs de volgende onderwerpen behandeld: de acidose bij acute nierinsufficiëntie, de lactaat-acidose, acute en chronische hypercapnie, hyperventilatie en enkele vormen van metabole alkalose. Enige secundaire effecten van de zuur-basestoornissen op bijnierschorsfunctie en koolhydraathuishouding besluiten het boek. Doordat vele auteurs (13) bijdragen leveren, zijn soms herhalingen opgetreden; bij vele hoofdstukken mist men de zeer recente literatuur, hetgeen echter wordt gecompenseerd door de erin verwerkte resultaten van eigen onderzoek.

Het boekje kan desondanks zeker worden aanbevolen, vooral aan meer gevorderden met speciale belangstelling op dit gebied. Voor studenten is het ongeschikt, omdat het een meer systematische opbouw mist.

J. VAN GOOL

M. R. F. BLOEMERS, *Over zwangerschap en tuberculose*. Proefschrift Groningen, 21 januari 1970 (promotor: Prof. Dr. J. K. KRAAN). 166 bl. Wormgoor N.V., Almelo 1970.

Deze studie is in hoofdzaak gericht op het belang van de perinatale profylaxe bij zwangeren met tuberculose. Bestudering van een mogelijk verband tussen zwangerschap, resp. kraambed en tuberculose, leidde niet tot nieuwe inzichten. In gevallen waarin aannemelijk kan worden gemaakt dat de moeder niet meer „positief” is, huldigt de auteur het devies: „natural actionis magister”. Op grond van eigen ervaring — deels weergegeven in leerzame casuïstiek — komt de schrijver tot een advies voor een nauwkeurig omschreven profylaxe, die de aandacht van verloskundigen en tuberculose-artsen verdient.

J. L. MASTBOOM